

Llum Saumell
Pascual

LA FORADADA

*46è Premi Vila de Martorell 2021 -
Premis locals*

V I E N A
E D I C I O N S

TXAPELA BURUAN TA IBILI MUNDUAN¹

—On vas ara? —em diu.
No contesto. O potser sí: el silenci ja és una resposta.

On vaig, com quasi cada matí, és a la platja del Portitxol.

Vull quedar-me aquí una estona perquè hi ha mar de fons i sempre m'he imaginat que me n'aniria un dia de mar furiosa, de Mediterrània tan grisa com la del mar del Nord. Em recolzo a la barana de fusta humida mirant les roques on la mar esclata.

Pel camí de tornada de Sant Martí passa la noia del xandall blau a l'hora de sempre. Em mira de reüll, sense aturar el trot, i em fa l'habitual cop de cap. Maleixo no ser invisible i ni em moc. Només els meus cabells es rebel·len, inquiets pel vent. S'acosta temporal. Potser és el que diuen vent de grop: m'agrada el nom de grop.

Just ara passa l'Olivet, despenjat com sempre, el vell que vaig decidir que era pescador pel seu rostre de pell corcada pel sol i la sal. Té els ulls molts clars, verdosos. Em mira gris, com el cel i la mar avui, com els seus cabells llargs. Ho fa com si sabés que la seva tristesa és més fonda, amb més raó de ser que la meva. Un dia, no fa un mes, aquests ulls, més verds i més fixos, em van mirar des d'un quadre que portava per títol *Autoretrat*. Mai l'he vist pintant, però l'exposició era plena de la roca en forma de pòrtic que ara miro.

Les onades s'acarnissen amb el Portitxol, l'aigua s'esmicola per les esquerdes i temo per ella, plena d'escuma i de bellesa. La mar és tenaç i incansable, i l'està descantellant, dia a dia. A vegades amb carícies; a vegades a fuetades, com avui. Em

1. Frase feta en euskera: 'Capell al cap i a viatjar pel món'.

sento ahora orgullosa, perquè continua dempeus, ferma, mentre el temps i la mar hi passen per sobre.

Tinc una sensació estranya: em sento fora de lloc, a milers de quilòmetres. Noto el xim-xim a sobre i l'olor de la pluja del País Basc. Però no plou. Són les gotes de mar que m'esquitxen sense que me n'adoni. Aquí no plou com al País Basc: aquí la pluja es conté, fins que esclata del tot, furiosa...

La llengua de les veus d'uns nens —haurien d'estar a l'escola a aquestes hores— em retorna aquí. Al darrere hi va el Narcís, una mena de guarda municipal. Avui té com a missió vigilar que els nens no s'enfilin a les roques. Els escridassa i fugen entre rialles.

—Noia, agafa't fort, que si no el vent et farà volar. —I em parla, amb tendresa, de la tramuntana *que és un vent tan tronat com jo* perquè, diu, bufa d'un cantó i després fa remolí, frena, agafa velocitat i canvia de direcció—. El d'avui no és canigonnenc per sort, no ve d'allà —m'alliçona assenyalant el Canigó, que quasi no es veu pels núvols espessos. L'escolto somrient i en silenci, fins que se'n va, satisfet, ell sí, de la meva resposta callada.

Penso en d'altres vents amb nom propi: el garbí, el gregal, el llevant, el de migjorn que ve del sud... D'orient ve el xaloc, un nom que m'agrada assaborir, del desert diuen... I deixo que la tramuntana m'encercli, mentre m'agafo ben fort a la barana humida.

Ja veig la Neus. És l'hora, i la segueixo a la cuina.

—Entrarem pel darrere, per no molestar els coi de guiris... —Xerraire i amb bon humor, com sempre—. Tots els hostes són guiris. Hi ha fins i tot uns jueus xeics, d'aquests hebreus d'Israel, saps què vull dir?

Somric pels «jueus xeics» i li dic que sí, mentre ella rondina perquè no mengen porc, ni conill, ni cargols «ni els de mar ni els de terra». Jo tampoc en menjo, de cargols. Ni de mar ni de terra. Em dona la meva bossa i em pregunta si tinc temps per

tastar la coca de pinyons perquè «segur que tampoc en volen».

Mengem sense parlar, que s'ho mereix de bona que està. No sé quan en tornaré a menjar. Mastego a poc a poc, perquè quan s'acaba ens hem d'acomiar. Miro la cuina grossa i blanca, tan blanca com l'hostal, on fins i tot la cuinera es diu Neus.

—He de marxar. —I m'aixeco.

La Neus m'abraça. M'agrada, em fa sentir nena poruga i dona forta alhora. Jo l'abraço fort i la sento com una adolescent que vol consol i com la dona sàvia que és.

—T'escriuré receptes per als guiris que no en saben, de menjar les coses bones d'aquí.

I quan surto dic adeu a la roca forada, a l'hostal, a la neu, als pins vora la mar, al Narcís, que veig lluny recollint alguna cosa de les dunes, al pintor d'ulls grisos.

Dono una ullada a les muntanyes nevades, al Canigó, d'on, diu el Narcís, la tramuntana porta a vegades el fred. No li dic adeu perquè jo enfilo cap allà amb el meu cotxe tronat, el Seat Ibiza que té més de divuit anys. La meva relació més llarga.

Jo en tinc quaranta-cinc, estic premenopàusica, i estic fuggint.